

Luetun ymmärtäminen

Majava asustaa metsälamella

Majava on Suomen suurin jyrsijä. Majava on noin metrin pituinen ja voi painaa yhtä paljon kuin kolmasluokkalainen oppilas. Majavat jyrsivät puut poikki taltanterän muotoisilla etuhampaillaan. Hampaat pysyvät terävinä, sillä niiden etupuoli on kovaa kiillettä. Hampaan takaosan pehmeä luuaines kuluu, kun majavat jyrsivät puuta. Kaikilla jyrsijöillä on samanlaiset hampaat kuin majavilla.

Kun majavapariskunta valmistautuu talveen, se tekee puron yläjuoksulle padon katkotuista ohuista puun rungoista, risuista, kivistä ja mudasta. Pariskuntaan kuuluu naaras ja uros. Niiden yhteinen alue eli reviiri merkitään hajumerkeillä.

Majava rakentaa pesänsä yleensä rantapenkereelle, mutta joskus keskelle lampeakin. Pesä tehdään samoista rakennusaineista kuin pato. Se tiivistetään mudalla, mutta johonkin kohtaan jätetään ilmanvaihtokanava. Kulkuaukko johtaa pesästä suoraan veteen, maalta pesään ei pääse.

Pesässä majavaperhe on turvassa, sillä mikään majavaa saalistava petoeläin ei pysty rikkomaan pesää. Lämpötila ei talvellakaan hevin laske pakkasen puolelle, ja kulkuaukon vesi pysyy aina sulana. Majavat säätelevät veden korkeutta puroon rakentamansa padon avulla. Näin pesäkammio pysyy aina kuivana ja pesästä pääsee suoraan veteen.

Muokattu: Koulun ympäristötieto 3, Otava 2001, s.62–63.

Käännä sanat:

majava		kiille		runko	
jyrsijä		jyrsiä (1)		tiivistää (1)	
pituus		reviiri		muta	
poikki		pato		aukko	
terä		pesä		saalistaa (1)	
terävä		risu		peto(eläin)	

Käännä sanat:

rikkoa (1)		pysyä (1)		sula	
lämpötila		korkeus		säädellä (3)	
penger		hevin		kammio	

Yhdistä sana ja selitys

hevin		rannan jyrkkä reuna
hammaskiille		jäätön, avoin, nestemäinen ja juokseva
sula		ei helposti, ei vähällä
(ranta)penger		rakenne, joka pidättää ja säätelee veden virtausta
säädellä (3)		kova aine, joka peittää hampaat
pato		reikä, avoin paikka, tila, väli
aukko		ohjata, määrittää asetuksia

Katso tekstiä ja kirjoita puuttuvat sanat:

Majava on _____, se jyräsi puut poikki.

Majavat rakentavat _____ ja sen avulla säätelevät veden korkeutta.

Petoeläimet eivät pysty _____ pesää.

Pesän _____ johtaa pesästä suoraan veteen.

Pato tehdään katkotuista ohuista puun rungoista, _____, kivistä ja mudasta.

Majavat merkitsevät reviirinsä _____.

Majava on noin metrin _____.